

Rasistiske ytringer er faktisk ytringsfrihet

ELIN ØRJASÆTER MENER HATEFULLE YTRINGER ER NOE VI MÅ LÆRE OSS Å LEVE MED. FOTO: NTB SCANPIX

Det mener Elin Ørjasæter som har signert oppropet om å oppheve rasismeparagrafen.

Av Ida Madsen Hestman

- Jeg støtter oppropet fordi uttrykket «hatefulle ytringer» blir for skjønnessig, sier Elin Ørjasæter som er samfunnsdebattant og dosent i HR og arbeidsliv.
- Bare for å trekke fram en dom, så ble hun som kalte Sumaya Jirde Ali for «en korrump kakerlakk» dømt til ubetinget fengsel nylig. Det er etter min mening en ren meningsytring uten injurierende kraft, fordi den er åpenbart på helt på trynet.
- På Lovdata.no heter det «Ytringen lest i sammenheng med andre kommentarer under samme profil fremstår som diskriminerende og hatefulle, og som et angrep på somaliere som gruppe og folkeslag». Handler dette om å beskytte en som kaller noen en kakerlakk i en rasistisk kontekst, heller enn å diskutere måter å bote med rasisme på?
- Det handler ikke om å beskytte de som sier sånt. Oppropet handler om å unngå at paragrafen gir adgang til fengselsstraff for ytringer som ikke er en trussel. Det er ikke sånn at du kan true folk på livet hvis denne paragrafen faller.
- Zeshan Shakar kritiserer dere som har signert oppropet for å være maktprivilegerte. Er du enig i denne kritikken? Dere er alle hvite nordmenn med høyere utdanning?
- Det er vanskelig for meg å kommentere at jeg er hvit. Jeg har ikke noen kommentar til det at jeg er maktprivilegert. Jeg har som samfunnsdebattant mottatt hets og trusler som alle andre.
- Er det flere enn ett tilfelle der noen har fått en fengselsdom for en hatefull ytring i år?
- Fra 2012 har vi et sted mellom 30 og 40 dommer, fra sjikanøse beskyldninger fra en dørvakt, til facebook-kommentarer. Men kjernen i saken er at meningsytringer i seg selv ikke bør straffefølges, etter min oppfatning. Det å true folks liv og eiendom, det bør straffefølges. Jeg er ikke opptatt av rasistiske ytringer, jeg er opptatt av rasistiske handlinger. Rasistiske ytringer er faktisk ytringsfrihet.
- Kan ikke en verbal ytring oppleves voldelig i like stor grad som en voldelig handling?
- Hva er hatefulle ytringer? Man kan ikke forby hat. Folk går rundt og føler en masse og gir uttrykk for det. Det tror jeg er noe vi må lære oss å leve med. Jeg har selv opplevd at folk har skrevet at de skal sette opp en galge de kan henge meg i. Det oppfatter jeg ikke som en trussel. Vi må ikke gi tullinger så fryktelig mye oppmerksomhet.
- Er det ikke det en slik paragraf er til for, slik at flere tør delta i samfunnsdebatten?
- Jo, men det å kalle en person en kakerlakk, er lavmål som ikke fortjener noen oppmerksomhet. Men fra å mislike en slik ytring, til å ha en lovparagraf som åpner opp for å gi noen en fengselsstraff, det mener jeg er å gå langt i å regulere folks ytringer. Kjernen i ytringsfriheten er å akseptere ytringer vi ikke liker. Det handler også om at hatefulle ytringer blir imøtegått.